

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvezčer, izimši nedelje in praznike, ter velja po postri prejemam za avstro-ogrsko dežele za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četr leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem načlom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četr leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četr leta 5 K 20 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje od piterostopne petit-vrste po 12 h, če se oznanila tiska enkrat, po 10 h, če se tiska dvakrat in po 8 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvoli frankovati — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je v Knaflovih ulicah št. 5. in sicer uredništvo v l. nadstr., upravnštvo pa v pritličju. — Upravnštvo naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari

Uredništva telepon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

Upravnštva telepon št. 85.

Mesečna priloga: „Slovenski Tehnik“.

Borba nižje duhovščine proti škofov med Čehi.

Nasilno postopanje bivšega nadškofa dr. Kohna v Olomoucu proti podrejeni mu duhovščini je rodilo silen odpor med mlajšimi, inteligenčnimi duhovniki na Moravi, ki so se polagoma strnili v močno organizacijo v svrhu, da se združenimi močmi ubranijo nasilstvu s strani episkopata.

Ta organizacija si je izvojevala prvi uspeh s tem, da je bil nadškof dr. Kohn prisiljen zapustiti svojo stolico in se umakniti v privatno življenje, dogodek, ki je po svoji nenačnosti in redkosti vzbudil izredno pozornost ne samo v Avstriji, nego po vsem katoliškem svetu.

Ta nepričakovani uspeh pa mlade struje med duhovščino na Moravskem, ki so jo vodili inteligenčni, moderni idejam pristopni svečeniki, ni uspaval, kakor so se zlasti nadalejali višji cerkveni krogi, nego ji je samo pomnožil moči in jo bodril k še intenzivnejšemu delu. Možje, ki so imeli odprte oči in ušesa za zahteve modernega časa, a so bili obenem prožeti gorke ljubavi do svojega verskega prepričanja in svoje cerkve, so skoro uvideli, da mora cerkev katoliška preje ali sleje propasti, ako se za čase ne prilagodi zahtevam moderne dobe in se temeljito ne reformira. Glasili te struje med moravskimi, oziroma češkimi duhovniki, ki so si nadeljali ime „katoliških modernistov“, „Bílý Prapor“ in „Nový Život“, ste jeli krepko zastopati te ideje ter naglašati, da se bo katoliška cerkev med Slovani krepko in uspešno razvijala samo, ako se bo reformirala v duhu apostolov Cirila in Metoda in ako bo dala duhovščini tiste pravice, ki so ji bile odvzete po krivici pred stoletji in ki jih gredo po naravnih in tudi cerkevih zakonih.

„Katoliški modernisti“ so jeli glasno zahtevati, naj se v bogo-

služje uvede slovanski bogoslužni jezik, naj dobe tudi lajki besedo v cerkvenih zadevah in naj se predvsem odpravi celibat kot glavnizvor vsega zla v katoliški cerkvi.

To gibanje med češkim klerom je seveda vzbudilo med episkopatom silno nevoljo in škofoje so se trudili na vse načine, da bi vsaj zajezili akcijo „katoliških modernistov“. To se jim pa ni posrečilo, marveč gibanje je vedno bolj naraščalo in struja modernistov je pridobivala med duhovščino vedno več tal. Škofoje so sprva pač mislili, da tvori takozvan „katoliško moderno“ samo par nezadovoljnjev, zbranih okrog listov „Bílý Prapor“ in „Nový Život“, ki pa imajo med duhovščino le malo zaslombe, toda impozantan shod „modernistov“ v Prerovu jih je poučil, da je „moderno“ gibanje med podrejeno jim duhovščino že zavzelo silne dimenzije in da stoe za „Bílým Praporom“ skoro vsi mlajši, inteligenčnejši duhovniki, zlasti na Moravskem.

Škofoje v prvem hipu niso vedeli, kaj bi storili vzprido grozeči nevarnosti, da ostanejo vojskovodje brez armade, a končno so sklenili, da je treba z železno pestjo udariti med četo, ki se je drznila upreti njihovemu neomejenemu gospodstvu in zapisala na svojo zastavo reformo katoliške cerkve na Moravi in Češkem v modernem duhu in v cirilmotidijskem smislu. Kot izvor vsega zla so škofoje smatrali „Bílý Prapor“ in ga tudi vsled tega sklenili uničiti, meneč, da bodo s tem „modernemu“ gibanju podrezali korenine in mu zadal smrtonosno rano.

V to svrhu so izdali okrožnico, v kateri prepovedujejo pod kaznijo suspenzije ab ordine nadaljno izdajanje „Bilega Prpora“ in groze z ekskomunikacijo vsem tistim, ki bi ta list še nadalje urejevali ali v njega pisali.

„Modernisti“ so se formalno udali,

„Bílý Prapor“ je prenehal izhajati, toda nova struja ni vrgla orozja iz rok, nego je jela še ostreje brusiti svoje meče za nadaljni boj. Pretekli mesec je izšel v Olomoucu list „Urezený Jazyk“ čili: Pohreb „Bílého Praporu“, v katerem govore „modernisti“ napram škofov tako-le: „Na praznik sv. Štefana, prvega mučenika Kristovega, se glasi z vseh propovednic vsega sveta protest proti nasišnikom, ki so nezmožni premagati duha, ki je govoril iz moža preroka, škripali z zobmi in posegali po argumentih s kamenjem. V čem se razločujejo naši voditelji od farienze? Mi bodo tudi v bodoče delali za ideal Kristov, nadaljevali bodo delo za izobrazbo ljudstva in tudi nadalje se bodo borili proti Wichingom za dedščino cirilmotidijsko: a to je, za cerkev našrodomo, ljudsko in socialno!“

Te odločne besede so dokaz, da „modernisti“ niso zakopali svojega bojnega kopja, ampak da so začeli s še intenzivnejšo borbo.

A tudi škofoje se pripravljajo na nove udarce.

Kdo bo zmagal v tej borbi?

Ako „moderne“ ne upade pogum, bo brez dvoma zmaga na njeni strani, kar bi bilo v interesu napredka iskreno želeti!

Iz delegacij.

Budimpešta, 7. januarja. Avstrijska delegacija je imela danes zopet plenarno sejo. Najprej je vojni minister Schönaich odgovarjal na razne interpelacije. Nato so se odobrili zaključni računi za leto 1904, nakar se je nadaljevala razprava o vojnem proračunu. Vojni minister Schönaich je odgovarjal na interpelacijo poslanca Biakinija glede direktne železniške zveze z Dalmacijo. Minister je rekel, da je taka železница izredno važna in vsled tega je nujna potreba, da se čimprej zgradi. Vojno ministrstvo že leta in leta neprestano zahteva, naj se

zgradi ta železница. Toda dogovori z Ogrsko še vedno niso dognan.

V popoldanski seji se je razpravljalo o poročilu proračunskega odseka glede izrednega vojnega proračuna. — Del. Einspinner je prinesel s seboj vse potrebné, ki jih dobe vojaške novinci pri nastopu službe, kakor razne krtače, mazila, brisače, jedilno orodje itd. Vse te predmete je kupil pri nekem braňjevcu v Budapešti za 2 K 80, dočim se novincem zaračunijo po 6 K. Ker pride vsako leto v vojakom 100.000 novincev, znaša ta sleparja skoraj 400.000 K vsako leto. — Del. Stein je izjavil, da je z narodnega stališča pa tudi iz gospodarskih vzrokov za vojaštvvo. Potem je zopet prosil ministra zunanjih zadev, naj izposluje pri kroni, da se izroči Nemčiji državne insignije, češ, da so last celokupnega nemškega naroda. V avstrijski državi ni več pričakovati zboljšanja. Upanje na boljšo bodočnost je iskati le v skupnosti z velikim nemškim plemenom. Zahvalil se je predsedniku princu Lobkovicu za ljubeznost, da mu je dovolil vse to povedati. — Predsednik je priponmil, da obžaluje, ker ne more na ljubezni besede predgovornika odgovoriti z enako ljubeznostjo, temeč ga mora za njegove besede ukoriti. — Del. Schreiter je zaheval, naj se avtorskim aspirantom plačuje gaža. — Vojni minister je odgovarjal vsem govornikom, nakar se je vojni proračun z izrednim vojnim kreditom 30 milijonov kron vred odobril. — Nato se je seja prekinila, da so se primerjali sklepi obeh proračunskega odseka, nakar se je seja zopet otvorila ter je bil ves proračun z resolucijami vred v tretjem branju sprejet. — Po daljši debati je bil nato še sprejet predlog manjšine, da je opravlnik za delegacijsko zasedanje dopolnititi tako, da dobe tudi člani avstrijskega ministrstva pravico, prisostvovati vsem sejam delegacij, da ima dele-

gacija pravico staviti avstrijskim ministrom potrebna vprašanja ter zahetiti od njih odgovor in pojasnilo.

Po običajnem medsebojnem kajenju se je delegacijsko zasedanje zaključilo

Regulacija plač državnim uradnikom.

Dunaj 7. januarja. V sobotnem ministrskem svetu je poročal ministrski odsek o nameravani regulaciji plač državnim uradnikom. Finančni minister vit. Korytowski je zastopal stališče, naj se državnim uradnikom dovoli enkratna draginjska dokladna odklada; toda v splošnem je vladu mnena, naj se draginjska doklada dovoli le za enkrat, med tem pa naj se plače definitivno uredijo. Definitivna akcija je določena za 1. januar 1908. Najbrže se zvišajo aktivitetne doklade, zniža se službena doba na 35 let ter se uvede službena pragmatika. Glede znižanja službene dobe je še mnogo nasprotnikov v ministrstvu. Zaradi razdolžitve uradnikov se še vrne poizvedovanja.

Dogodki v Macedoniji.

Carigrad 7. januarja. Sultan je naročil justičnemu ministru, naj sklici odlične sodne funkcionarje na posvetovanje, kako bi se zboljšalo pravosodstvo v Macedoniji. Predsednik trgovinskega sodišča Halim Beg in višji uradnik finančnega ministrstva Ulema Mahmud Esadefendi potujeta v ta uamen v Macedonia.

Sofija 7. januarja. Na zahtevo generala Degeorgis-paše je sultan ukazal, naj se uvrsti zopet 300 vojakov v macedonsko orožništvo. 150 so jih že poslali v orožniško šolo v Solun.

Ločitev cerkve od države na Francoskem.

Pariz 7. januarja. „Petit Parisien“ poroča, da so v velikem semi-

LISTEK.

Strahovalci dveh kron.

Zgodovinska povest.

(Dalje.)

se ji uklonim, če pa ni, bi bilo bolje, da izginete, drugače postanem nejedvoljen.

— Kaj pravica, je vpil dolgi Juri, kdor ima moč, ima tudi pravico na svoji strani.

— Če ste tega mnenja, spoštovani prijatelj, dovolite mi, da se tudi jaz ravnam po vašem načelu, je skoro nežno odgovoril kupčevalec s konji, obenem pa tudi že zgrabil dolgega Jurja za vrat in ga z neznansko silo treščil ob tla. Še predno so se ljudje, ki so stali okrog tujca, prav zavedli, kaj se je zgodilo, je imel kupčevalec s konji že Jurjevo železno palico v rokah in je tako naglo in tako spremeno mlatil z njo po ljudeh, da ti še mislite niso utegnili na obrambo, nego so s krvavimi glavami kričajo bežali na vse strani.

Kupčevalec s konji je potem še prijel dolgega Jurja, ki je ležal brez zavesti na tleh, in ga nesel od brega na cesto.

— Hej, ljudje, tu ste pozabili najhrabrejšega iz svoje čete. Pomažite mu, če se mu je kaj zgodilo.

Šele zdaj se je kupčevalec s konji obrnil k ladji, ki sta jo Andrej in Tomo komaj držala pri bregu.

— Zdaj lahko brez skrbi odričemo, je dejal svojima tovarišema tako mirno, kakor da se ni nč posebnega zgodilo, ter je vstopil v ladjo.

Andrej je vzel v roke krmilo in ker vsled silne burje ni bilo mogoče razpeti jadra, sta tujec in Tomo prijela za vesli, veriga je odletela na kopno in divji valovi so dvignili jadreno, ki je bila prej čoln kot ladja, in jo zanesli kakor igradio na razburkano morje. Tupec in Tomo sta moralna napenjati vse sile, da sta ključi burji in valovom pripravila ladjo naprej po tisti smeri, ki jo je kazal krmilar. Vzlio težkemu delu pa ni Tomo premaknil pogleda od obrežja, kjer je bilo pri svitu v skalni vltini goreče grmada natancno razločiti vsako posamezno osebo.

— Milostivi gospod, je naenkrat vzkliknil Tomo, pazite tam na skali, kjer je stala naša ladja, čepi dolgi Juri s puško v rokah.

— V tej temi, ko nas vidi samo, če posveti blisk, pač ne bo mogel nikogar zadeti, če ima sploh porabno puško, cesar pa ne verjamem. Andrej Kržan si res ni delal skrbi in niti glave ni obrnil, da bi videl nevarnost, ki jo je razkril Tomo.

Počasi je ladja prerezovala močne valove. Andrej je krmil v smeri, od koder se je zdaj in zdaj čul iz topa strel, kjer je torej domneval potapljaljočo se ladjo. Neštevilnokrat je burja odvrnila jadreno, od te smeri, neštevilnokrat so jo velikanski valovi dvignili in pahnili nazaj ali na stran, a vselej je železna volja teh treh mož zmagala in je jadreno nadaljevala svojo pot. Ta boj z elementi je trajal več ur, in še ni bilo videti ladje, ki je s streli klicala na pomoč. Končno so pri svitu bliskov zagledali v daljavi luči in spoznali, da so našli iskanou ladjo. Potrojili so svoje napore in se čez nekaj časa srečno približali ladji.

— Tu je vsaka pomoč izključena, je menil kupčevalec s konji. Ladja sicer ni velika, a že je skoro ves zadnji del pod vodo. Čez uro se ladja gotovo pogreze.

— Kar obrnimo, je vzkliknil Tomo, sicer zadene še nas kaka nesreča.

Tupec in Tomo sta skoro ob enem potegnila vesli iz vode, dočim je Andrej slej kot prej z železno močjo držal krmilo v isti smeri, to je na praznih rok domov, sem zadovoljen, če vzemate na čoln dve ali tri osebe. Samo zato, da se nam domači ljudje ne bodo smeiali.

(Dalje prih.)

da kaj storiti, je dejal osorno. Pritisnita vender!

— Kako pa mislite ljudem pomagati? je vprašal tujec. Čim pridevo do ladje, jih poskoči toliko v naš doln, da smo vsi izgubljeni. Tomo ima prav. Najbolje bo za nas, da se vrnemo na breg. Ladja je izgubljena.

— Nisem vas vprašal za svet, je jazno zavplil Andrej. Zdaj ste na moji ladji, in kot zapovednik te ladje zahtevam, da ste mi pokorni. Da ladje ni mogoče rešiti, to vem tako dobro kakor vi, a morda otmemmo smrti vsaj nekaj oseb. Človeška dolžnost je, da to poskusimo.

— Če je osem oseb na naši jadrenici, se skoro gotovo potopí, je nagovarjal Tomo. Vrnimo se raje in molimo za nesrečne žrtve božje nemilosti.

— Zdaj smo trije na ladji, petim osebam torej lahko rešimo življenje. Kaj to ni nič?

— Nič posebnega, je prezirljivo opomnil Tomo. Moje življenje mi je ljubše, kakor življenje vseh teh ljudi, ki so na ladji. Da pa ne pridevo praznih rok domov, sem zadovoljen, če vzemate na čoln dve ali tri osebe. Samo zato, da se nam domači ljudje ne bodo smeiali.

narju v Versaillesu našli pri inventuri v skrivni omari vrednostnih papirjev za šest milijonov frankov. Ker seminar ni podal predpisane izjave o ustanovitvi verske družbe, zapade vsa velika vsoča ustanovam za reveže v dotednem okraju.

Kardinal Richard je sklical na dan 22. t. m. tretjo konferenco vseh francoskih škofov zaradi bogoslužja, organiziranja seminarjev, in semenišnikov, oprostitev duhovnikov od vojaške službe in o pobiranju prispevkov za zoruževanje uporne duhovščine. Konferenca bo trajala tri dni. — Za jutri so poklicani k vojaškemu službovanju vsi duhovniki in semeniščniki, ki niso predložili predpisane certifikata.

Rim 7. januarja. V Vatikanu so v hudi skrbih, ker je francoska vlada dobila pri papeževem nunciju Montagniniu tudi ključ v tajnih šifrah, s katerimi so se sestavljale brzjavke med Vatikanom in nuncijem. Na ta način bo francoska vlada marsikaj zvedela o spletkah Vatikana proti Franciji.

Boji v Maroku.

Pariz, 7. januarja. O boju med sultanovimi četami in upornim Raizulijem prihajo neverjetne vesti. Sultanev vojni minister Gebbas lahko svoje zmage poljubno popolni, ker Raizuli nima sredstev, da bi trditve v javnosti ovrgel. Po teh vesteh je pri zavzetju Raizulijev trdjavje padlo 50 njegovih vojakov. Med ubitimi je tudi Raizulijev nečak otroške starosti. Vojni minister je razpisal veliko nagrado za Raizulijev glavo. Z druge strani pa se že poroča, da je Raizulija že izročil njegov svak vojnemu ministru. S tem bi bil boj tudi končan.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 8. januarja.

Ljubljanski mandat. Kdo bode kandidiral v Ljubljani, to skrbi posebno "Tagespost", katera že sedaj grozi, da bode kandidat narodno-napredne stranke imel vojskovati se z Nemci, klerikalci in socijalnimi demokrati. Graški organ se ozira tudi na "disidente", ki so zadnji čas vskočili iz napredne stranke, ter se kristalizovali okrog starega Žužka. Posebno važnost pripisuje tem disidentom, ter pričakuje, da bodo v Ljubljani vse prevrgli. "Tagespost" je mnenja, da se je vsled tega razkola v lastni stranki vdal dr. Tavčar resignaciji, da prej kot ne bode več kandidiral, in da bode podpirali kandidaturo svojega prijatelja dr. Trillerja. Iz teh čencarij graškega lista, je le toliko resnice, da dr. Tavčar več kandidiral ne bode, da bi tudi takrat ne kandidiral več, če bi ga podpiral še celo g. Žužek, če bi ne bilo disidentov in če bi ne bila vpeljana "splošna in enaka volilna pravica". Kdo bo v Ljubljani kandidat napredne stranke, o tem še ni uradnega sklepa. Bode kandidiran dr. Triller, je gotovo, da ga bo tudi dr. Tavčar z vso vnemo podpiral. In gotovo je tudi, da mu "disidente" ne bodo mogli kaj zdatno škodovati!

Sprememba pri finančnem ravnateljstvu. Te dni je "Slovenec" poročal, da pojde finančni ravnatelj dvorni svetnik g. Lubec v pokoj. Obenem ga je dolžil, da dela proti temu, da bi postal nadsvetnik g. Dobida njegov naslednik. Uradni list je "Slovenec" na laž postavil. Pri tej priliki moramo tudi mi nekaj pribiti. Ko smo spravili na dan velezanimivo dogdobje o škofovem davku za verski zaklad in pojasnil, da je država škofu Jegliču darena v Maribor 150.000 K., tedaj je bil "Slovenec" kar iz sebe in se je bridko pritoževal, da uradniki ne varujejo uradne tajnosti in tistim uradnikom, ki jih je imel na sumu, da so nam izdali škofovo tajnost ogorčeno metal v obraz ocitanje, da so prelomili službeno prisego. Pojasnili smo tedaj, kako smo izvedeli za kraljevski dar škofu Jegliču in je bilo "Slovenčeve" moralno ogorčenje brezpredmetno. Zdaj pa smo se prepričali, da spoštujemo "Slovenec" uradno tajnost in službeno prisego samo takrat,

kadar mu je neprijetna, da bi se kaj izvedelo, drugače pa ne. V notici o g. Lubcu in Dobidu je "Slovenec" citiral uradni akt in sicer prezidjalni akt z uradno številko. Očitno je tu nekdo kršil zoper uradno tajnost in — da govorimo s "Slov." — prelomil svojo službeno prisego, a "Slov." se nad tem ni spodikal, nego stvar z veseljem porabil. To je mala! Če bi gospod Lubec res delal za katerega nemčurja in proti tako izbornemu uradniku kakor je g. Dobida, bi bili mi prvi, ki bi to obsojali in sicer energično. Ali dasi je "Slov." morda šlo za dobro stvar, je vendar treba pribiti njegovo moralno, ki jo je pokazal glede uradnih tajnosti in službene prisuge. "Slov." je pokazal, da stoji na stališču "namen posvečuje sredstva" in da zaradi dobrega namena rad dopušča, da kdo izda uradno tajnost in prelomi svojo uradno prisego. Zdaj smo le radovedni, če se bode radi "Slovenčeve" notice tudi mobilizirala uradna inkvizicija, kakor se je mobilizirala tedaj, ko smo mi razkrili, da je država darena škofu Jegliču 150.000 K.

Slovenska sekcija Svobodne misli prične še ta mesec izdajati svoje glasilo. Naslov novemu listu bo "S v o b o d n a M i s e l" in bo izhajal v Pragi. V "Volni Myšlenki", češke sekcijske svobodne misli čitamo v tem oziru: "Zgodilo se je nekaj, česar niti izdalek nismo pričakovali: Ko sta izšli prvi dve številki, je nastala na Slovenskem v klerikalnih časopisih takšna burja, da se je vsa pozornost slovenskega naroda obrnila "Volni Myšlenki" v Pragi; časopisi so priobčevali polemike in vzbudilo se je povsodi zanimanje bodisi v prijateljskem ali sovražnem taboru. Vzprisko tega so se navdušeni člani slovenske sekcijske odločili, da porabijo to zanimanje in prično v Pragi izdajati samostojen protiklerikalni list "Svobodna Misel". List izide meseca januarja in osvojevalno delovanje v Avstriji pridobi s tem novega krepkega člana v svojo organizacijo. Prosimo sedaj svoje pristaše, naj bi nam sporočili naslove naprednih Slovencev ali slovenščine večih Čehov, odnosno naj bi se sami priglasili za naročnike. — Kdor se hoče o stvari natančnega poučiti, se naj obrne na uredništvo "Volna Myšlenka", Kr. Vinohrady, Korunni třida č. 6.

Municipalni magacini na ljubljanskem polju. Kakor znano, se je dejelni odbor po zadnji eksploziji obrnil do vojnega ministrstva, da naj iz ozirov na javno varnost preloži svojo municipalno zalogo na kako drugo, bolj varno mesto. Vojno ministrstvo je sedaj odgovorilo, da ni zakonitega razloga, ki bi govoril za tako premestitev, ker se vsi magacini na ljubljanskem polju nahajajo v takojmenovanem postavnem varstvenem rajonu, tako da je lega teh magacincov silno izvrstna, in boljša kakor pri kateremkoli večjem mestu v cesarstvu. Vendar pa je ministrstvo pripravljeno se vdati, ako bi se dobil kdo, ki bi odstopil eraju prostor, kateri bi bil še boljši od sedanjega, in na katerem bi z nova zgradil vstačista poslopja, katera stoje na sedanjem prostoru. Za tak prostor in za take stavbe bi bil vojni erar velikodušno pripravljen zamenjati stari dosedanji prostor in stara poslopja! Priznati se mora, da je taka ponudba nekaj kolosalnega, in da je vojnemu ministrstvu le čestitati na izvanredni kulanci! —

Slovensko gimnazijalno vprašanje na Štajerskem. Z ozirom na vest, da namerasava vlada opraviti samostojne slovensko-nemške gimnazijalne razrede v Celju in zato ustanoviti v Mariboru popolno slovensko gimnazijo, priobčuje "Domovina" iz "celjskih merodajnih krogov" članek, v katerem se pise z vso odločnostjo izreka proti takirežitvi slovenskega gimnazijalnega vprašanja na Spodnjem Štajerskem. Člankar končuje svoja izvajanja takole: Mi zahtevamo za Spodnji Štajer najmanj dve popolni slovenski gimnaziji: eno v Mariboru, eno v Celju. Ako se v

obeh mestih naenkrat ne moreta ustaviti obe gimnaziji, česar pa ne verjamemo, naj se za sedaj ustanovi ena polna gimnazija ali v Mariboru ali v Celju; ako se ustanovi v Celju, morajo ostati parallelke v Mariboru, ako se pa ustanovi v Mariboru, morajo ostati samostojni slovensko-nemški gimnazijalni razredi v Celju nedotaknjeni. Od teh zahtev in od tega stališča ne odnehamo niti za las. Edini smo v tem vprašanju najsi sicer pripadamo tej ali oni stranki."

Zupanska volitev v Devinu.

Poroča se nam iz Devina: Dne 6. t. m. je bila tukaj županska volitev. Zgodil se je škandal, ki se nam zdi še zdaj neverjeten. Županstvo, edino stvar, ki je bila še v slovenskih rokah, smo izgubili. In to po klerikalni živjači. Pekala se je s tem v bengični luči propadlost in hudojiba klerikalcev, ki jih je vodil razvijeni farucelj Korle Perinčič. Mnogo bolje bi bilo, da je skrbel Perinčič za svojo družino, kakor da se je mešal v te stvari. Posrečilo se mu je, da je dobil na svojo stran tudi vse štiri medvejske može, ki so prišli le s pomočjo Devincev v občinski svet. S temi si je Perinčič napravil večino. Izvolili so si župana in podžupana iz Medjevase, in sicer takoma, ki ne znata niti svojega imena zapisati, tako da zvitemu popunu bo težko, voditi celo občino tako, kakor bo sam hotel. Lahi so lahko veseli. Možem iz Medje vasi pa budi povedano: Fej izdajice! Tri leta bodo tudi minila in Devin v tem času še ne bude propadel, zataj v Devinu imamo može, ki znajo kaj več, kakor "podešata" iz Medje vasi in ki se ne prodajo ne za kozarec vina in ne za Perinčičev blagoslov. Novega "podesata" (ker niti on, niti starejšine ne znajo čitati, naj mu kdo to prebere!) si usojamo to vprašati, če je zadobil z župansko oblastjo tudi škofovsko oblast, da je ukazal, nabijati mu v Sv. Ivanu ves popoldan na zvonove. So-li zvonomi za to, da se že njimi proslavljajo zmage klerikalnega hinstva. Sicer pa se že veselimo prvega razglasa novega županstva, na katerem bodeta mesto županovega in podžupanovega podpisa naslikana dva †.

Sorška afera. Najvišji sodni in kasacijski dvor je odbil ničnostno pritožbo Ivana Luštrega, Franca Vencija in Marijanega Bukovec glede krivide in kazni proti razsodbi tukajnjega deželnega sodišča, ki jih je obsodilo dne 26. septembra 1906. S tem je sorška afera končana.

Za poštné uradnike. Trgovinsko ministrstvo je končalo obravnavo glede vračanja v penzijo službenih let, ki so jih sedanjih poštnih uradnikov odslužili kot poštarji ali poštni odpravitelji. S tem se bo marsikemu poštnemu uradniku znatno zvišala penzija.

Imenovanje. Za namestniškega kancelista je imenovan Franc Babič.

Iz sodne službe. Pisarniški oficijal pri okrožnem sodišču v Celju Ivan Skubetz je imenovan za višjega oficijala.

Živinodravniška vest. Višjokr. živinodravnik Josip Vološek je prestavljen iz Celja v Ljutomer, odkoder pride v Celje odkr. živinodravnik Frid. Schmidt.

Učiteljske vesti na Štajerskem. Nadučitelj v Št. Janžu pri Spodnjem Dravogradu je postal dosedanji šolski vodja enorazrednice v Sele-Vrhu Ivan Mohorko. Premeščeni so učiteljice Tereza Sajovic od Sv. Vida pri Grobelnem v Št. Lovrenc pri Prožinu in učitelj I. Napast z Gor. Štajerske v Radovanj pri Mariboru. — Učiteljice za ženska ročna dela so postale: Friederika Gnuš v Turjah, Marija Meško, roj. Podobnik v Selah, Marija Paulšek v Ročja Matilda Stoklas v Št. Andrežu v Leskovcu.

Kako so smenoši! Poročali smo v soboto, da je vojaška godba odpovedala sodelovanje pri koncertu "Ljubljane", ker baje vojaškim krogom ni bila povoljna neka pesem, ki je bila na sporedu. Vsled brzjavne potrebe je ministrstvo sodelovanje vojaške godbe sicer dovolilo v zadnjem

hipu, odredilo je pa, da vojaška godba ne sme sodelovati pri dotični pesmi, ki jo vojaška oblast smatra za revolucionarno kali. In veste, katera pesem je tako nevarna obstoju države, da je vojaška godba nele ne sme svirati, nego da ne sme biti niti navzoča, ako jo pevci pojto? To je nedolžna Gregorčičeva himna "Domovinu"! "Oj vzdova tožna, zapuščena, — ti mati toliko sirot, — s krvjo, solzami napojena, — ki bol poznaš, le nič dobr! — Oj mati vdanega Ti sina, — oj zlata mati, domovina. Ti krasna si, krasnejše ni, — kar jih obseva zarja dneva; — krepostna si, vsa vredna Ti, da krona venča Te kraljeva. — A trnjev le Tvoj venec je, — in rod Tvoj, rod mučenec je: — Sovražni svet Te le prezira, prezira Te in Te zatira! Kdaj to gorje pač mine Ti, — kdaj se oko Ti vjasiš kalno, — kdaj solnce zlato sine Ti, — kdaj slečeš to obleko žalno?..." To so torej besede tiste pesmi, ki jo vojaška oblast smatra ne vemo ali za revolucionarno ali tako protidinstično, da jo vojaška godba ne sme svirati, še manj pa poslušati. Ali so ti ljudje semešni in malenkostni, kadar treba nastopiti proti Slovencem! Naram Nemcem so pa kulantni in obzirni, prav do skrajnosti. "Die Wacht am Rhein", "Das deutsche Lied" itd. so pesmi, ki so notorično znane kot antivatrijske, pri vsaki nemški prireditvi se pojto, a vojaški oblasti še ni nikdar prišlo na misel, da bi radi tega prepovedala sodelovanje vojaške godbe pri dotičnih prireditvah. Za Slovence pač velja druga mera! Če pa misijo vojaški krog, da bodo s takim malenkostnim, pedantskim postopanjem vzbudili simpatije do armade v slovenskem narodu, prsto jim! Potem se pa naj ne pritožujejo, ako bo jeli med Slovenci res ginevat tisti čut, ki bi bil baje v nevarnosti, ako bi vojaška godba sodelovala pri Gregorčičevi pesmi "Domovini"!

Iz pisarne slovenskega gledališča. Nocoj (par) se ponovi Molierova komedija "Gizda v kvi"; za njo se pojo tretjič v sezoni Leoncavallovi "Glumca in". — V četrtek (nepar) je prva repriza velike Wagnerjeve opere "Lohengrin", v soboto (par) pa se vprizori prvikrat na slovenskem odru Stolbova tridejanska veseloigriga "Na letovišču".

Veliki ljudski koncert, Glasbene Matice. Pri velikih skladbah "Švanda dudák" in "Turki na Slevici" nastopajo poleg orkestra in mešanega zborja tudi solisti. Za soprano, alt in bas so določene zgolj domače može, za sopran gospica Josipina Šusterič, za alt gospica Angela Malič, za bas gospod Julij Betetto. Tenorsko vlogo, ki je v "Švanda dudák" zelo velika in važna, bo pel slovenskemu koncertnemu občinstvu že dobro znani izvrstni zagrebški operni pevec in profesor glasbe gospod Ernesto vitez Cammarota, ki je v najboljšem spominu še izra Hartmannovega oratorija "Sv. Frančišek" in iz koncerta hrvatskega pevskega društva "Kolo" v Ljubljani ter iz nastopa v slovenski operi. Gospod Cammarota bo tudi samostojno nastopil ter pel "arije" in "Smrt Chopinovo" iz Oreficeve opere "Chopin" in Nedvědov "Pogled v nedolžno oko" na besede Simon Gregorčeve. Tudi gospod Julij Betetto bo samostojno nastopil ter pel Hudovernikovo "V celici" na besede S. Gregorčeve. Ta skladba je popolnoma nova in se bo prvič izvajala. Zložena je za bas solo s spremeljavanjem klavirja in za mali moški zbor. Že kdor čita ta Gregorčev umotvor, njega pretresi globoka žal, ki preveva pesem. Kaj bi šele, ko so čustva čudovito krasno izražena in upodobljena v kompoziciji zelo nadarjenega in le prerano umrela Hudovernika! — Koncert bode v nedeljo, dne 13. januarja ob polu 8. zvečer v veliki dvorani hotela "Union". Ker bo to ljudski koncert, so cene izvanredno znižane, tako da je vsakomur omogočeno prisostvovati redki glasbeni prireditvi. Vstopnice se dobivajo v trafiki gospe Česarke. Obširno, 10 tiskanih strani dolgo besedilo se dobi istotam brezplačno.

Venček Narodne čitalnice v Ljubljani. Kakor je bilo že svoj čas objavljeno, priredi "Narodna čitalnica" v soboto, dne 12. januarja t. l., "plesni venček" v malih dvoranah "Narodnega doma". Ta venček je v svojem preprostem, familijarnem značaju edini med vsemi ljubljanskimi plesnimi prireditvami v tekotem predpustu. Z radostjo opažamo živahnno zanimanje za sobotni čitalnični večer, — s tem večjo radostjo, ker se v tem za ljubljansko čitalnico nenavadnem in nenadnem pojavu javlja dolgo, predolgo zadrževani preobrat v naši čitalnični neprizajaznem glasu in mišljenju domače publike. To je znak, da se vendar dviga zavest, da so danes vse besede o toli razvijeti "napetosti" med obiskovalci čitalničnih večerov povsem neutemeljene, v tradiciji izza zadnjih let ukoreninjene zloglasne

govorce o že danes neizčrpansi "frakariji" prazne, da ne rečemo zlobne bajke. Skrajni čas je, da se z našo dobo sorazmerno dvigne zopet živ življenje "Narodne čitalnice", tega nekdajnega edinega, najstarejšega ognjišča vsega našega narodnega družabnega živja in bitja! Sedanjost mora in mora izbrisati sleherne predsodke, udušiti sleherne zabavljice. Takov uspeh je omogočen in zagotovljen po kolikor moči obilni udeležbi njenih zabavnih prireditiv, kjer se vsak posetnik na lastno lahko preveri o nepravčenosti obrekovanja "Narodne čitalnice", najglasnejšega seveda pri ljudeh, ki poznajo to čitalnico najmanj. Njen odbor, ki se hoče veste potruditi za lep uspeh slobotnega "plesnega venčka", vabi in prosi predvsem veleč. člane, da posetijo ta venček vendar enkrat dostopno mnogobrojno številu in da pripeljejo več gostov s seboj. Isto tako so vabljeni zlasti tudi oni veleč. nečlani, ki bi sicer vstopili v društvo, a jih še ovirajo oni vključeniji predsodki. Dalje naj blagovoljno upoštevajo vnovič ponovljeno vabilo gg. visokošolski in enoletni prostovoljci z mnogobrojnim posetom slobotnega večera. Bodite izrecno poudarjeni, da se vabijo tudi g. visjegimnaziji in višjerealeti k prav obilni udeležbi! — Obleka na "plesnem venčku" je promenadna. Začetek točno ob 9. uri zvečer.

Tretji planinski ples predre "Slovene" planinsko društvo na praznik Svetega, v soboto 2. sredočna, in sicer to pot v gornjih prostorih ljubljanskega "Narodnega doma". Prostranstvo velike in male dvorane in mnogoštevilnih stranskih soban in udobnost te prostore družega krasnega vestibula omogočijo, da se razvije na dan obče začeljenega zopetnega planinskega plesa ono življenje polno radostno vrvenje, kakršnega smo se privadili na planinskih plesih, katerih prva dva sta ostala še nepozabljena, ko sta si pridobila po svoji prisrč

nili svoje nujne predluge. Danes je vse na nogah, da bi vrla dosegla zmago.

Borzna poročila.

Ljubljanska

„Kreditna banka v Ljubljani“.

Uradni kurz dnu. borze 8. januarja 1907.

	Denar	Blago
42% majska renta	99.80	99.50
42% srebrna renta	10.20	10.40
4% avstr. kronska renta	99.25	99.45
4% zlata	117.2	117.49
4% ogrska kronska renta	98.16	98.33
4% zlata	114.75	114.95
4% posojilo dež. Kranjske	98.90	99.90
4% posojilo mesta Slijet	104.00	101.50
4% Zadar	99.85	100.85
4% bos. herc. železniško posojilo 1902	99.90	100.90
4% češka dež. banka k. o.	99.60	99.70
4% zast. pisma gal. dež. hipotečne banke	99.00	100.10
4% pešt. kom. k. o. z 10% pr.	100.35	101.40
4% zast. pisma Innerst. hranilnice	105.20	106.20
4% zast. pisma ogr. centr. hranilnice	100.00	101.00
4% z. pis. ogr. hip. ban. obl. ogr. lokalnih žel. leznic d. dr.	100.00	100.15
4% obl. češke ind. banke	100.00	100.20
4% prior. lok. želez. Trst-Poreč	100.00	101.00
4% prior. dolenskih žel.	99.90	99.75
3% prior. juž. žel. kup. 1/1	316	318
4% avstr. pos. za žel. p. o.	100.65	101.65
Srečke.	215.50	217.50
Srečke od l. 1860/	263	28
od l. 1864	154	158
titise	275.25	285.25
zem. kred. I. emisije	282	280
II. ogrske hip. banke	101	103.50
srbske a frs. 100— turške	167	168
Basiliška srečke	22.6	24.60
Kreditne	44.75	48.75
Inomoške	77	85
Krakovske	88	95
Ljubljanske	58	62
Avstr. rdeč. križa	46.50	48.50
Ogr.	27.50	29.50
Rudolfove	57	59
Salcburške	75	81
Dunajski kom.	16.25	16.25
Dolnica	178.75	179.75
Južne železnice	178	179
Državne železnice	693	694
Avstr.-ogrskie bančne deln.	86.50	86.50
Avstr. kreditne banke	841.50	842.50
Zivnostenske	244	245
Premogokov in Mostu (Brüx)	744	747
Alpinške montane	628.50	629.50
Praške žel. ind. dr.	26.85	26.95
Rima-Murányi	572	573
Trboveljske prem. družbe	283	286
Avstr. orožne tov. družbe	562	565
Ceške sladkorne družbe	147.50	148.50
Valute.	11.85	11.89
C. kr. cekim	19.00	19.12
20 franki	23.50	23.56
20 marke	24	24.08
Sovereigns	117.65	117.85
Marke	95.60	95.80
Laški bankovci	2.52	2.53
Rubli	4.84	5
Dolarji	1.84	1.84
24.1. cene v Budimpešti.		
Dne 8. januarja 1907		
Termin.		
Pšenica za april	za 50 kg K	7.46
Rž	april	6.71
Koruza	maj 1907	5.13
Oves	aprili	7.44
Efektiv		
Nespremenjeno.		

Meteorologično poročilo.

Vikina nad morjem 06.9. Srednji zrinski tlak 786.0 mm

prosinec	Čas opazovanja vanja	Stanje barometra v mm	Temperat. v m	Vetrevi	Nebe
7. 9. xv.	743.0	-50	slab vzhod	jasno	
8. 7. xi.	743.1	-47	sl. jvzhod	snež	
8. pop.	742.3	12	sl. jvzhod	pol. oblač.	
Srednja včerajšnja temperatura: -2.7° — Padavin v mm 0.5					

Zahvala.

Za obile dokaze sočutja povodom bolezni in smrti našega prelubega soproga, oziroma očeta, brata in svaka, gospoda

Ivana Prezelja

izrekamo tem potom vsem najtoplejšo zahvalo.

Osobito se najtoplejše zahvaljujemo blagorodnemu gosp. deželnemu šolskemu nadzorniku Fr. Levcu in ravatelju c. kr. učitevščici A. Černiču, gospodom profesorjem, gospodom kanclidatom, članom društva certifikatistov in vsem darovalcem krasnih vencev kakor tudi vsem spremjevalecem k zadujemu počitku.

V Ljubljani, dne 7. prosinca 1907.

94 Zahvalo ostali.

Zahvala.

Povodom težke izgube, ki nas je zadele s smrto našega iskreja ljubljenega soproga, očeta, sina, brata in svaka, gospoda

Ivana Seuniga

smo prejeli toliko dokazov odkritočnega sočutja, da se nam je nemogoče vsakemu posebej zahvaliti. Zato se zahvaljujemo tem potom vsem, ki so nas tolazili med boleznjijo in v smrt dragega pojnika, nadalje vsem darovalcem prekrasnih vencev in vsem, ki so tako mnogobrojnim številom spremljala rajnega na zadnjem potu. Posebej se pa se zahvaljujemo sva drugurom "Sokolu" v Ljubljani, trgovskemu društvu "Merkur", "Društveni godbi", zlasti pa še pevskima zboroma "Merkuja" in "Ljubljanskega Zvona" za petje. Še enkrat: srčna hvala vsem!

V Ljubljani, 8. januarja 1907.

98 Zahvalo ostali

Lokal

pripraven za kakega urarja se odda takoj ali za februar v Kolodvorskih ulicah.

68-2

Kdo, pove upravn. „Slov. Naroda“.

Sprejme se takoj izurjena prodajalka

v trgovino mešane stroke.

Ponudbe sprejema Peter Sitar, Jesenice.

66-2

Prav v bližini Ljubljane, ob glavni cesti, se takoj odda pod jako ugodišnimi pogoji v najem ali na račun

gostilna

z vso opravo in lepim prostornim vrtom.

Več se izve v Ljubljani, v Metelkovih ulicah št. 19.

90-2

Senzacijomino:

K 18 — Ročni šivalni stroj K 18 —

Poštne proste dobavljam na d.m. na pariški razstavi odlikovan ročni šivalni stroj "Id-ai" z vsemi aparati in navodilom vred. Stroj siva vsako blago in ga je priporočati za vsako hišo.

Singerjev stroj na noge K 48 — Ringschiff — Bobbin — z elegantno omarmico vred. 10 let jamstva. Razpošiljam proti napovedi in po povzetju. Cenovnik zašon.

A. Weissberg, Dunaj II, Untere Donaustrasse z. 4330-6

V sredo, 9. januarja brezplačna pokusnja

staropreizkušenih Maggijskih izdelkov:

1. Maggijske zabele za lahke juhe itd.
2. Maggijske bouillonske puščice.
3. Maggijske tabl. za juho.

Vsakdo je prav vladivo povabljen.

A. SARABON

Zalcška cesta št. 1.

Daje bleščete belo perilo popolnoma brez duha in varuje platino izredno. Rabí se brez mila, sode ali drugih pridatkov. Pristen samo v originalnih zavitkih z gorenjo varstveno znakom.

Zavitek z 250 grami 16 visarjev s 500 " 30 "

" z 1 klo " 56 "

Noben zavitek brez gorenje varstvene znakme ni moj izdelek in ste z njim in nevernosti, da si pokvarite perilo.

Dobiva se v vseh drogerijah in prodajalnah s kolonialnim blagom in milom.

Na debelo:

L. Minlos,
Dunaj I., Möllerbastei

!! Največji uspeh novega časa !!

je znameniti

3678-9

Vpisana varstvena znakma.

Kontoristinja

(Slovenka)

se sprejme z mesečno plačjo K 90.—

Vstop začlenen kakor mogoče hitro.

Ponudbe blagovolijo se vpričljati pod naslovom: "Vydrovatovarna hranil, Praga VIII".

81-2

77-3

Zaradi preselitev odda se nekaj dobro ohranjene

78-2

pc nizki cen.

Naslov pove upravn. "Sloven-

skoga Naroda"

Ustanovljeno leta 1842.

ČRKOSLIKARJA, SLIKARJA

NAPISOV IN GRBOV

BRATA EBERL

LJUBLJANA, Miklošičeva cesta št. 6.

Igriske ulice št. 6.

Telefon št. 154.

Redka priložnost!